

Małe gospodarstwa a światowe procesy koncentracji ziemi

Autor: dr inż. Tomasz Berbeka

Data: 6 listopada 2018

Małe gospodarstwa rolne na świecie produkują większość żywności, robiąc to przy użytkowaniu mniej niż 25% światowych zasobów ziemi. Utrata władania ziemią na rzecz dużych gospodarstw może być zagrożeniem. Ziemia rolna staje się przedmiotem spekulacji i przejmowana jest przez koncerny transnarodowe.

Niekorzystne procesy z punktu widzenia rozwoju zrównoważonego przybrały w ostatnim 30-leciu na sile i **wpływają niekorzystnie na możliwości rozwojowe gospodarstw rodzinnych**. Charakterystyka władania ziemią przez małe gospodarstwa została zamieszczona w tabeli poniżej.

Władanie ziemią rolniczą na Świecie (tabela opracowana na podstawie FAOSTAT, Land grabbing)

	Grunty rolne (tys. ha)	Liczba gos podarstw (tys.)	Liczba małych gos podarstw (tys.)	Udział małych gos podarstw w w całej populacji (%)	Grunty rolne w p osiada niu małych gospodarstw (tys. ha)	Udział w p osiadaniu ziem rolniczej przez małe gospodarstwa (%)
Afryka	1 242 624	94 591	84 757	89,6%	182 766	14,7%
Azja- Pacyfik	1 990 228	447 614	420 348	93,9%	689 737	34,7%
Chiny	521 775	200 555	200 160	99,8%	370 000	70,9%
Indie	179 759	138 348	127 605	92,2%	71 152	39,6%
Europa	474 552	42 013	37 182	88,5%	82 337	17,4%
Ameryk a Łacińsk a i Karaiby	894 314	22 333	17 894	80,1%	172 686	19,3%
Ameryk a Północna	478 436	2410	1850	76,8%	125 102	26,1%
Razem	5 080 154	608 962	562 031	92,3%	1 252 628	24,7%

Afryka, Ameryka Południowa i Europa znajdują się w grupie kontynentów, gdzie udział w posiadaniu

ziemi przez małe gospodarstwa jest niewielki. Gdyby spojrzeć np. na Węgry, to użytkowanych rolniczo jest tam 7,768 mln ha. Udział rolnictwa w PKB spadł z 13,7% w 1989 r. do 2,5% w 2009. Zatrudnienie w rolnictwie również zmalało z 8,3% w roku 1996 do 4,6% w 2009, podczas gdy udział całego agrobiznesu był relatywnie wysoki (12–13% w roku 2008). **W 2009 r. 72% dopłat rolnych trafiło do 8,6% gospodarstw.** Ceny gruntów rolnych na Węgrzech były w 2010 r. **15–20 razy niższe** niż w Belgii i Holandii.

Afryka, Ameryka Południowa i Europa znajdują się w grupie kontynentów, gdzie udział w posiadaniu ziemi przez małe gospodarstwa jest niewielki.

Liczba gospodarstw rolnych w Niemczech w latach 1991–2012 spadła natomiast z 541 tys. do 287,5 tys. (w przedziale obszarowym powyżej 5 ha). Dziś 11,7% gospodarstw w przedziale obszarowym **100 ha i więcej posiada 55,9% użytków rolnych** w tym kraju. W dodatku w latach 2005–2011 cena 1 ha gruntu rolnego wzrosła tam z 55%, tj. 8692 euro do 13 493 euro. Stawki czynszu dzierżawnego wzrosły w roku 2010 do 261 euro za hektar, co w relacji do roku 2007 daje wzrost o 27%. W regionie Emsland ceny **czynszu dzierżawnego wynoszą 1200 euro**, podczas gdy lokalni rolnicy określają poziom uzasadniony ekonomicznie na 500–600 euro na hektar.

Małe gospodarstwa w UE

Według danych Eurostat w 2010 r. w UE–27 funkcjonowało 12 mln gospodarstw na powierzchni 170 mln ha użytków rolnych. Odpowiada to ponad 40% powierzchni ogólnej 27 państw Unii, z czego utrzymuje się 25 mln ludzi (9,7 mln AWU). Udział pracy własnej rodzin rolniczych wyniósł 75%, 17% było zatrudnionych na etat, a 8% jako pracownicy sezonowi. Udział w wartości dodanej brutto spośród całości UE–27 (148 mld euro), w 2011 r. generowany przez starą EU–15, wyniósł 83,3%, **przy czym ponad 58% przypadło na 3 kraje: Francję, Włochy i Hiszpanię.**

Na koniec należy dodać, że subsydiowanie rolnictwa odgrywa istotną rolę: wartość dopłat zanotowana w 2010 r. w 27 krajach EU wyniosła 55,5 mld euro. Wobec braku nowych uregulowań prawnych ograniczających procesy koncentracji ziemi na świecie można się spodziewać, że będą się jeszcze bardziej nasilały.

Czy artykuł był przydatny?

Kliknij na gwiazdkę, by zagłosować

-
-

-
-
-

Submit Rating

Ocena / 5. Liczba głosów